

Vi stiller oss ikke bak noen form for diskriminering av pasienter. Våre innspill går heller ikke på tvers av loven om at pasienten eier sin egen journal. Det er ikke kommet noen lovendringer som tilsier at elektronisk tilgang er lovfestet, og pasientenes rettigheter er således ivaretatt, slik den har vært siden loven ble innført.

Generelt sett kan det være vanskelig å sidestille psykisk helsevern og somatiske problemstillinger. Vi understreker at vi ikke har uttalt at vi ønsker å sperre elektronisk tilgang for alle personer med psykisk sykdom. Bekymringene vi tar for oss gjelder en svært liten gruppe pasienter, og ikke på gruppenivå. Endringene vi har bedt om ville åpnet opp for individuelle vurderinger av den enkelte behandling. I tillegg ba vi om sperring i begrensede tidsperioder, for eksempel under akutt rus eller akutt psykose i de aller fleste tilfellene.

Ett av poengene vi ønsket å få fram i kronikken var at vi må ivareta sårbare grupper. Vi er uenige i at dette er diskriminering. Vi ønsker det beste for pasienten, og dette inkluderer å vurdere hvorvidt tilgang hjemmefra i egen stue uten å bli tilbudt konsultasjon med helsepersonell for oppklaring og gjennomgang er fordelaktig. Hos enkelte pasienter med kognitive problemer tenker vi at elektronisk tilgang kan føre til misforståelser og økt symptomtrykk. I tillegg åpner det opp for utnyttelse i en annen grad enn når en må etter spørre egen journal skriftlig og gå og hente den på sykehuset. Elektronisk journal bringer med seg mange fordeler, men vi har ønsket å rette oppmerksomheten mot at også ulempene må vurderes.

Vi er uenige i at helsegevinst ikke har vært et av formålene med journalinnsyn. Nettopp helsegevinst har vært et av formålene med å innføre dette i Helse Vest. Gjennom bedret kommunikasjon mellom helsevesen og pasient tenker en seg at kvaliteten på helsetjenester økes. Vi håper at punktene ovenfor er oppklarende for Storvik.

Jeanette Bjørke-Bertheussen

bjje@sus.no

Melissa Authén Weibell

Jeanette Bjørke-Bertheussen (f. 1980) er spesialist i psykiatri og jobber ved Psykiatrisk klinikk, Stavanger universitetssjukehus. Hun er varareferent og varadivisjonstillitsvalgt for Overlegeforeningen, Helse Stavanger.

Ingen oppgitte interessekonflikter.

Melissa Authén Weibell (f. 1979) er spesialist i psykiatri og varareferent og divisjonstillitsvalgt ved Psykiatrisk divisjon for Overlegeforeningen, Helse Stavanger. Hun deler arbeidshverdagen sin mellom tillitsvalgtverv, akuttmottaksposten og arbeid med ph.d.-grad.

Ingen oppgitte interessekonflikter.

Litteratur

1. Storvik M. Diskriminering er sjelden en gyllen middelvei. Tidsskr Nor Legeforen 2016; 136: 1790.

M. Storvik svarer:

Kronikken *Elektronisk tilgang til psykiatrisk journal for pasienter* fokuserte på psykiatrisk journal og foreslo begrenset journalinnsyn som en gyllen middelvei. Av sammenhengen fremsto det som et forslag om begrenset journalinnsyn for bare psykiatrisk journal. Jeg glad M.A. Weibell og J. Bjørke-Bertheussen oppklarer at de ikke ønsker begrenset journalinnsyn for psykiatriske pasienter på gruppenivå.

Det er likevel et par punkter som må kommenteres. Det hevdes at elektronisk tilgang er et servicetilbud uten klagerett, fordi det ikke er lovfestet. Spørsmålet om klagerett på elektronisk pasientjournal er et rettslig spørsmål, og ikke noe helseforetakene kan regulere ved kreativ begrepsbruk. Det relevante er hvilken praksis som faktisk skjer, og ikke meninger, intensjoner eller begreper som service-tiltak.

Dersom pasienter faktisk har et svakere innsyn i psykiatrisk journal enn somatisk journal, uten individuelt begrunnede vurderinger, vil dette kunne være diskriminering. Kun en konstatering av at det foreligger akutt psykose vil neppe tilfredsstillende begrunnelseskravet, da en diagnose ikke er en begrunnelse.

Diskrimineringslovgivningen er står hierarkisk over både vurderinger fra Helse Vest, journalforskriften og pasient- og brukerrettighetslovens journalbestemmelser. Det er derfor irrelevant hvorvidt dette er lovfestet eller ikke.

Etter at det rettslige er ryddet opp i, gjenstår fremdeles to spørsmål. Det ene er hvilken rett pasienter skal ha til journalinnsyn. Selv om jeg har meninger om dette, er det i likhet med M.A. Weibell og J. Bjørke-Bertheussens argumentasjon, nettopp meninger. Det andre spørsmålet er hvilke tekniske og praktiske løsninger som anvendes for å balansere ulike hensyn. Dette løses vanskelig i et kommentarfelt.

Retten til journalinnsyn kom som en del av en erstatningssak mot helsepersonell for angivelig feilbehandling (Sykejournaldommen – Rt. 1977 s. 1035). Pasienten vant journalinnsyn, men tapte erstatningssaken. Helsegevinst var ikke et av de opprinnelige argumentene. Retten til pasientjournal var derfor ikke begrunnet i helsegevinst. At helsegevinst nå er et tilleggsargument for journalinnsyn, er bare gledelig.

Marius Storvik

marius.storvik@uit.no

Marius Storvik (f. 1977) er jurist og ansatt ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet.

Ingen oppgitte interessekonflikter.